

sešlo srovnalou vůlí stran. Odvolací soud se připojil správně k tomu názoru. Poněvadž s tohoto právního hlediska žalobní nárok jest odůvodněn, nelze spatřovati podstatné vady odvolacího řízení v zamítnutí důkazů o tvrzené dřívější úmluvě mezi F. P. a žalovaným spolkem.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 20. června 1923 Rv-II 94-23.

R. v. z. s. Kys.

Ustanovení § 49 odst. 2. řádu o zbavení svéprávnosti, že lze si stěžovati k nejvyššímu soudu také z rozhodnutí o útratách, vztahuje se jen na otázku povinnosti k náhradě útrat, nikoli však na otázku výše útrat.

Usnesením s. v K. byl Č. K. na návrh svých dětí, nynějších stěžovatelů, zbaven úplně svéprávnosti pro duševní chorobu.

Na odpor Č. K. a jeho návrh, aby před sbor. soudem byli slyšeni znova znalci z oboru psychiatrie, ustanovil tento soud znalcem profesora psychiatrie MUDr. L. H., který prozkoumav objemné soudní spisy a vyšetřiv po čtyřikráte tělesný i duševní stav Č. K., podal rozsáhlý nález a posudek a účtoval poplatky, které soud upravil na 3.800 Kč.

Po té vyhověl sbor. soud odporu, zamítl návrh, aby Č. K. byl zbaven svéprávnosti, a uložil navrhovatelům náhradu nákladů odporového řízení penízem 3.800 Kč.

Navrhovatelé podávají jen do výroku odporového soudu o útratách rekurs na nejvyšší soud a to ze dvojího důvodu:

- a) že jim zaplacení nákladů vůbec bylo uloženo,
- b) že náklady byly vyměřeny nepřiměřeně vysoko.

Nejvyšší soud rekursu, pokud směřuje proti výroku odporového soudu, že stěžovatelé jsou povinni zaplatiti útraty řízení, nevyhověl, pokud pak rekurs směřuje proti výši útrat, rekurs odmítl z těchto důvodů:

Především dlužno zkoumati, zdali a pokud jest rekurs věcně vyříditelný či zdali a pokud jest jej jako nepřípustný odmítnouti.

Řád o zbavení svéprávnosti upravil otázku útrat i opravných prostředků zvláštním způsobem, odchylným od nesporného patentu.

Ačkoli v zásadě platí i pro řízení o zbavení svéprávnosti podle § 56 řádu také předpisy §§ 1—19 nesporného patentu, platí jen potud, »pokud nebyly dány odchylné předpisy.«

Platí tu tedy v zásadě také předpis § 14, odst. 2. nesp. pat.,

že nepřípustným jest rekurs do rozhodnutí II. stolice »ve příčině útrat a o poplatcích znaleců«, čemuž podle stálé praxe jest rozuměti tak, že nejen rozhodnutí soudu II. stolice o výši, nýbrž i o povinnosti k náhradě útrat jest neodporovatelným.

Není o tom pochyby, že odporový soud rozhoduje o odporu jako opravném prostředku ve druhé stolici, následkem čehož o rekursu proti jeho usnesením rozhoduje nejvyšší soud jako třetí stolice (viz motivy uveřejněné ve Věstníku min. spr. z roku 1916 str. 269),

Proto také po pravidle (§ 14., odst. 2. nesp. pat.) nebyl by rekurs ve příčině útrat přípustným, kdyby nebylo izvláštního ustanovení § 49., odst. 2. řádu, který výslovně připouští, že ty osoby, jimž rozhodnutím odporového soudu byla uložena náhrada útrat, mají právo rekursu na nejvyšší soud, pokud napadají rozhodnutí o útratách. Jest tedy jisto, že mají právo rekursu proti rozhodnutí odporového soudu o útratách, a jde jen o výklad tohoto zákonného předpisu v tom směru, zda přísluší rekurs jak co do povinnosti k náhradě útrat, tak i co do její výše či jen v onom směru.

Ke správnému výkladu lze dospěti jednak z doslovu § 49 odst. 2 řádu, jednak ze srovnání s §§ 58 a 60 řádu, jednak z úmyslu zákonodárcova, na nějž lze usuzovati. Při úpravě otázky útrat řízení o zbavení svéprávnosti uchýlil se zákonodárce od zásad nesporného řízení potud, že stanovil za určitých předpokladů povinnost osob v řízení vystupujících k náhradě útrat (viz motivy str. 273). Šlo o řešení 2 otázek: 1) kdo má hraditi útraty prozatím, 2) zda a kdo má je nésti trvale nebo nahraditi tomu, kdo je prozatím založil.

Pro tento případ stačí poukázati na to, že podle § 58, odst. 2 řádu prozatím hradí útraty účastník, který k nim podnět dal, a že v tom případě, když řízení o zbavení svéprávnosti skončilo zamítnutím návrhu, má podle § 60, odst. 2 řádu nésti útraty ten účastník, na jehož návrh bylo řízení zahájeno (viz motivy str. 273—276 a příklad form. 96b).

O tento případ tu právě jde, neboť řízení bylo zahájeno na návrh dětí, které také ještě odporového řízení se účastnily (§ 40 řádu) a jejichž návrh byl odporovým soudem zamítnut a jimž byla náhrada útrat uložena.

Praví-li § 60, odst. 2 řádu, že ve případě zamítnutí návrhu má útraty nésti navrhovatel a praví-li § 49, odst. 2 řádu, že má právo rekursu ten, komu náhrada útrat byla uložena, jde z toho na jevo, že zákon dopouští rekurs na nejvyšší soud jen

co do výroku odporového soudu o povinnosti k náhradě útrat.

Jen v tomto směru chtěl zákon ze dne 28./6. 1916 č. 207 ř. z. stanoviti výjimku ze všeobecného předpisu § 14, odst. 2 nesp. pat. v doslovu novely ze dne 1./6. 1914 č. 118 ř. z., kdežto ohledně výše útrat zůstalo při pravidle, že rekurs do rozhodnutí soudu II. stolice jest vyloučen.

Totéž vyplývá z této úvahy:

Že zákonodárci při úpravě doslovu § 49, odst. 2 řádu tanul také na mysli starší předpis § 14, odst. 2 nesp. pat., dlužno předpokládati. V § 14, odst. 2 nesp. pat. používá zákon obratu »ve příčině útrat («über den Kostenpunkt») právě tak jako v § 528 c. ř. s., čímž — jak již shora řečeno — jest rozuměti iak povinnost k náhradě, tak i výši útrat.

Nepoužil-li zákon tohoto obratu také v § 49, odst. 2 řádu, nýbrž obratu »o útratách« («über die Kosten»), možno z toho souditi, že nechtěl tu zahrnouti obě shora uvedené složky (povinnost a výši), nýbrž jen první z nich, což blíže vyjádřuje dalšími slovy »jimž náhrada trat byla uložena«.

K témuž výsledku dojde se, zkoumá-li se úmysl a cíl zákonodárcův při stanovení předpisů § 14, odst. 2 nesp. pat. a § 528 c. ř. s.

Úmysl byl patrně ten, ulehčiti nejvyššímu soudu ve věcech méně důležitých, za které pokládána byla také rozhodnutí o útratách. V řízení o zbavení svéprávnosti však, kde otázka útrat upravena byla způsobem dosti složitým (viz Dr. Sternberg, komentář k § 64 řádu), kde dlužno rozeznávati mezi útratami řízení o zadržení v ústavě a řízení o zbavení svéprávnosti, kde dlužno lišiti zahájení řízení z povinnosti úřední a na návrh státního zástupce nebo soukromé osoby, kde záleží na tom, jaký výsledek mělo řízení, kde jde jednak o prozatimní založení útrat, jednak o konečnou jich náhradu a kde zákon k tomu ještě připouští úchyly pro útraty, které vznikly jednotlivými neúčelnými nebo nedůvodnými návrhy (§ 60, odst. 1 a 3 řádu) — pokládal zákonodárce za nutno, aby rozhodnutí o povinnosti k náhradě útrat mohlo býti přezkoumáno — třetí stolicí. Naproti tomu úprava útrat co do výše neliší se v řízení o zbavení svéprávnosti ničím od řízení nesporného ani sporného, a nelze si domysleti důvodu, proč by tu chtěl zákonodárce stanoviti odchylky z pravidla § 14, odst. 2 nesp. pat. a § 528 c. ř. s.

Předpis § 49, odst. 2 řádu jest povahy výjimečné, prolamující zásadu § 14, odst. 2 nesp. pat. a dlužno jej tedy vy-

kládati přesně, tedy spíše omezujícím než rozšiřujícím způsobem. Pro tuto vyjimečnou povahu neodhodlal se zákonodárce rozšířiti předpis ten také na případy, kde proti usnesení okresního soudu podán byl jen rekurs, kde tedy soud II. stolice rozhodoval jako rekursní a kde již zase přichází k plné platnosti zásada § 14, odst. 2 nesp. pat.

Z téhož názoru vychází patrně také výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 6./12. 1923 č. 44 věstníku, který v odst. 3 upozorňuje na právo stížnosti znalce i strany proti usnesení poplatky vyměřujícímu, ale jen podle ustanovení platných t r e s t n í c h ř á d ů, nikoli také podle předpisů o řízení nesporném.

Naproti tomu nelze ničeho vytěžiti z té okolnosti, že § 49, odst. 2 řádu mluví jen o útratách vůbec, kdežto § 14, odst. 2 nesp. pat. a 528 c. ř. s. zmiňují se jednak o útratách, jednak o znaleckých poplatcích, neboť těmito předpisy mělo býti jen vyjádřeno, že vyloučen jest rekurs nejen strany, nýbrž i znalce, kterému by jinak při nesouhlasných rozhodnutích právo rekursu podle § 14, odst. 1 nesp. pat. a § 365, odst. 3 c. ř. s. příslušelo.

Kromě toho jest naprosto nepochybné, že poplatky znalecké náležejí také k útratám řízení o zbavení svéprávnosti, právě tak jako na př. útraty za povoz, jímž byl nemocný k lékaři dopraven. Náklady za vyšetření duševního stavu jsou s hlediska strany útratami, s hlediska znalce jeho poplatky.

Ze všech těchto úvah vyplývá již také rozhodnutí o rekursu v tomto případě. Co do povinnosti k náhradě útrat jest rekurs sice přípustným, ale není odůvodněn, ježto odvolává se na § 58, odst. 2 řádu, přehlíží předpis § 60, odst. 2 řádu a nerozeznává mezi prozatímným založením nákladů a mezi konečnou jejich náhradou. Co do výše útrat jest pak rekurs nepřípustným.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 5. února 1924 č.j. R. I 71/24. R. v. z. s. Dr. V. Grešl.

K otázce, zda závazek dlužníkův z vyrovnání prohlášením konkursu dále trvá, nebo pomíjí a do jaké výše, a jak ručí rukojmí.

K výkladu § 54 a 57 vyrovn. řádu a 163 konkurzního řádu.

Kraj. s. v J. vyhověl žalobě, která byla podána proti rukojmímu o zaplacení vyrovnávací kvoty, ježto první kvota nebyla zaplacená.